

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 ft.

Három hónapra 5 ..

Postán küldve:

Félévre 7 ft.

5 hónapra 5 .. 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Hatvan-utca 1572. sz. házhoz a szerkesztőhöz bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.

Terjedelmes és többszöri hirdetés alkusz szerint

Nyitvány: 15 kr. soronként.

Bélyegdíj:

minden beiktatásért külön 30 kr.

Előfizethető helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségénél. Egyébütt a postahivatalok útján.

Debreczen, július 12.

○ A bíróválasztási jog a törvényhatóságoktól elvétellett, a bírói hatalomgyakorlásáról szóló törvényjavaslat elfogadásával. E szerint a megyék, kerületek és királyi városok sőt a szabad városok tekintélye és hatásköre is megcsökkentett.

Oly jog vétetett el tőlök, melyet törvény és gyakorlat alapján, folyvást élveztek, s melylyel egész létszervezetük össze volt növe, mint a csiga kagylójával.

E hirteleni, e sebes rohamu műtétet nagyon meg fogják érezni, és sebök lüktetésébe az egész haza fájdalomának viszhangja is be fog vegyülni, a szabadság védbástyáinak romjai fölött...

Adja az ég, hogy az orvosok, kik e veszélyes kísérletet tenni merészkedtek, megtudják óvni az létszervezetet a vérvesztés utóhatásaitól.

De félünk, hogy az elméletnek nem fog megfelelni a gyakorlat.

Félünk, az orvosok a vágott sebet még nem találják elég mélynek arra, hogy a szerrintök beállni kellő vérkeringés előálljon: a sebet még jobban is ki fogják vágni. Vajon nem áll-e elő e miatt a vérvesztés? A felelőség rajtok van. De mit fog érni a felelőség, ha az élet többé nem lesz visszahozható, ha a tetszhalálba ejtett lény hamar nem lesz feltámasztható!

A hatalom, mely uralma alá hódította az önkormányzatot egy részben, következetes akar lenni, hogy az egészet markába ragadja.

Még meg kell bénítani a törvényhatóságokat jobban, hogy életerő ne maradjon bennök, még el kell venni a közigazgatási hatóságok körébe eső minden életerőt, hogy a függés, a szolgálai megalázódás végre legyen hajtvva, hogy gépek legyenek a kormány kezében; hogy a miniszteri mindenhatóság, az áldott centralisatio áldásaiban részesülhessenek a gyarló hatóságok közegek.

Ekkor aztán el lesz érve a cél, hogy a legapróbb ügyekben se remélhessünk orvoslást, ha csak a miniszteri kinevezéstől függő hivatalnokseregtől nem koldulunk üdvét.

El lesz fojtva a társadalmi mozgás; az egyén, az ember tehetségei fejletlenül maradnak; az önkarat, a jellemzilárdás, meg fog hunyászkodni a jötevé kormány előtt, mely rendelkezik életünkkel és vérünkkel; a törvényhatósági helyi központok életeréje nem ellensúlyozhatja többé a centralisált hatalom tulkapásait.

Egy akol, egy pásztor lesz, ennek engedelmeskedik az egész nyáj, mely összeguggja fejét, mit se csinál, hanem vár és vár mindent az atyáskodó pásztor kegyelmétől.

Igy fog emelkedni az anyagi forgalom, a munkakedv, a munkaverseny; így tör magásra a szellem, a polgárosodás geniusa, mely-

nek szárnyai csak azért vágnak el, nehogy magasra repülvén, nagyot essenek.

Igy lesz majd egy életerős, öntudatos, lelkesedett nemzedék, mely a veszély napjaiban megmenti a hazát, — koldusbotjával.

Sic itur ad astra!

Ujdonságok.

— A debreczeni dalegylet által 1869. augusztus 1-ső napján a vasut melletti népkertben dal zene és tánczestély fog tartatni. Az estély pontban 7 órakor veszi kezdetét. Beléptidij személyenkint 80 kr.

A beléptijegyekből befolyó tisztajövedelmek felerésze a dalegylet pénztárát illetendi, másik felerésze pedig Csokonai Vitéz Mihály kedves népköltőnk munkában levő ércszobra költségeinek fedezésére fog fordittatni, (a felyülfizetések egész összegével együtt).

Azon reményben vagyunk, hogy a tisztelt közönség, helyeselve a kitiizött czélt, tömeges megjelenésével, s áldozatkészségével elősegítendi annak lehetőségét, hogy a már elkészültéhez közeledő szép ércszobor emlékkertünköt, városunknak ezen egyik kedvelt időzőhelyét, mielőbb díszíthesse.

A meghívó levél előmutatása mellett belépti jegyek válthatók Szepestry Antal, Kubinyi Kálmán, Szvoboda József, Antalfy Lajos, s egyleti pénztárnok Holvay Gyula urak kereskedéseiben, az estély alkalmával pedig a népkert bejáratánál a pénztárnál; a felyülfizetések ugyanazon helyeken köszönettel fogadtatnak, s bejegyeztenek. A bevétel és kiadásokról nyilt számadás fog közzéteteni.

A dalegylet azon pártoló és működő tagjai, kik az 1869-ik évre érvényes s személyekre szóló szabadjegyeiket még ki nem vették, figyelmeztetnek, hogy azokat Julius 28-kaig bezárólag Holvay Gyula egyleti pénztárnok kereskedésében okvetlen kivegyék, mivel a szabadjegyek a népkertbe belépés alkalmával személyesen előmutatandók.

A báró Jablonszky 30-dik gyalog ezred jeles zenekara, ezredes ur előzékeny szivesége, a kitiizött czél iránti érdekeltsége folytán, a dalegylet által előadandó dalok közéletben, kitiiző zenedarabokkal fogja a tisztelt közönséget gyönyörködtetni. A tánczene Balázs Kálmán jöhirü zenekarára bízott.

Szvoboda József ur által a közelebb tartott dalestélyre ajándékozott magyar ké szitményü finim szalmakalap kihuzott számja a pénztárból ki nem váltatván, az a szünőralatt ezen estély alkalmával fog kisorsoltatni.

Izletes ételek és hűsítők jutányos és pontos kiszolgáltatásáról gondoskodva lesz.

M ü s o r o z a t: bevezetésül „Rákóczy induló“ katonai teljes zenekarral. 1. „Tied vagyok, tied hazám“ Petőfitől, zenéje Doppler-

tól, férfikarra alkalm. Pozorszky Ág. a dalegylet karn., elődja a dalk. 2. „Mazur“ Timolszkytól, katonai zen., 3. „A kis ujoncz“ Beckertől, kardal, 4. „Petőfi csárdás“ Sárközitől, kat. zen., 5. „Gyászdal“ lassu; Füle-mile dal“ friss, Pozorszky dalk., 6. „Kar és finale“ Faustból, kat. zen., 7. „Népdalok“ Palotásitól dalk., 8. „Gerolsteini franczianégyes“ Panhans Ant. karm. kat. zen., 9. „Kél a hold“ Petőfit, zen. Pozorszkyt., utána friss, Kohányi S.-tól, dalk., 10. „Nyitány“ Erkel F. „Hunyady László“ dalműv., előadja a kat. teljes zenekar. T á n c z r e n d: lassu magyar, utána csárdás stb.

Kelt Debreczenben, a dalegyletnek 1869. június 27-kén tartott választmányi üléséből. Komlóssy Imre, elnök. Ábrahám László jegyző.

Örömmel értesülünk a dalegylet főnebi kezdeményezéséről a Csokonai-szobor érdekében; egyuttal nem mellőzhetjük el, hogy részünkről is köszönetet ne mondjunk a Jablonszky gyalog ezred derék ezredesének, azon szivélyes készségeért, miszerint a jötekeny czélu időzések alkalmával a zenekar díjnélküli felléptetése által tanusított kegyeletes eljárását ismét újabbal tetézi, és a jötekenység gyakorlására szép példával megy elől.

Most rajtunk a sor, hogy megjelenésünkkel és tölünk telhető felyülfizetésekkel minél többen járuljunk azon nemes czél előmozdításához, melyet ugy az általános művelődés, mint a helyi érdekeltség tekintetéből elősegíteni, elodázhatlan polgári kötelességünk.

** A l ö v ö l d e szokatlan innepélyes színbe öltözött tegnap. Már a délelőtti órákban lengett az épület homlokzatán az egylet háromszinü zászlója, hirdetvén a kitiizött díszlövészet kezdetét. A napi mozzanatok ezuttal nem részletezzük, csupán az eredményről szólunk pár szót. Összesen történt 1254 lévés, kör volt 336 és fél, az öt rendbeli jutalom pedig. következőleg osztatott ki:

- 1-ső díjat nyere Kovács István,
- 2-kat Pajer József,
- 3-kat Klekner M.
- 4-ket Fischer Nándor,
- 5-ket kördíjat Jóna Dániel.

Eismann József vadászkalapot.

A lövölde naplemente után bezáratván, a szomszéd fürdőházban kezdetét vevé a tánczvigalom; azaz kezdetét vette volna, ha a délutáni eső el nem riasztja a közönséget. Mindazonáltal mégis akadtak képviselői a szép nemnek, kik aztán a tüzvérü ifjak karjain tánczra kelve Terpsichorénak benyujtották hódolatukat. Az ügyesen feldíszített terem zajlott a hullámzó párok szédítő rohama alatt, ugylátszott, hogy a keringő diadalát ulti (!) az egyhangu unalmas csárdás felett (?) Nem elég, hogy a díszes magyar öltönynek alig lehetett szinét is látni, hanem még nemzeti tánczunk is melloztetett és pedig oly leplezetlenül,

miszerint a vigalom kezdetén, midőn felhar-
sant a nyitány alkalmával a jó „lassu ma-
gyar“ már akkor történtek püsszegések, sőt
egy némely divatos (!) öltönybe bujt ifjonz
hangosan kiabált és csaknem erőszakoskodott
a keringő érdekében. Nem vádoljuk a rende-
zőséget a mulatságnak ezen idegenszerű jel-
legéért, hiszen a buzgalmas elnök és derek
megbízottai nem lehetnek okai, ha a vendé-
gek minden áron elakarják magukat szédit-
tetni!

— Ismét egy szép, mivel ifju hől-
gyet ragadt ki a halál kedvesei köréből. Kö-
rös-Nadányi Mária Kopp Gyuláné
nincs többé. Ma van temetése. Béke ham-
vaira!

— Keresztsszeghy Anfal városi
mérnök, a tanács által hivatalától többi visz-
szacélés miatt felfüggesztett.

— Az éjjel egy ruhátolvajt kergettek
és fogtak el Miklós utcán.

— Hatvan utcán pedig egy por-
rosz munkást, ki egy katonát, a katona saját
fegyverével vagdalt meg, fogtak el az éjjel;
igy beszéltek.

Országgyűlési értesítő.

A képviselőház jul. 10-iki ülésében, több
kérvény benyújtása után Pulszky interpellálja
az igazságügyminisztert, hogy van-e tudomása ar-
ról, hogy a hétszemélyes tabla egy ítéletében a
fiágoni ösíségi örökösödési jogot fentartotta az
1848: XV. t. cz. ellenére, s mikép kíván a tör-
vény hasonló téves magyarázatai ellen intézked-
ni? Várady Gábor legfelsőbb számvevőszék iránti
törvényjavaslatot ad be. — Irányi vallás szabad-
ság iránti törvényjavaslatot nyújt be. — Zsedé-
nyi indítványozza hogy a képviselőház ülései d. e.
10 órától d. u. 2 óráig tartassanak: elfogadják.
A központi bizottmány a magyar-galliciai vasut-
vonal iránti törvényjavaslatot elfogadásra ajánlja;
jul. 12-re tüzetik napi rendre — A központi bi-
zottmány elfogadásra ajánlja: a német vámegelet-
tel kötött kereskedelmi és vámszerződést: a Ba-
jorországgal kötött vámszerződést: az Angliával
kötött hajózási szerződést: a Schweitzcezel kötött
kereskedelmi, és a Serbiával kötött postaszere-
ződést: elfogadják. — A kérvényi bizottság ja-
vaslata a Pestmegyei központi bizottmány intéz-
kedései ellen irányított kérvényre nézve — hosz-
szasabb vita után — elfogadják, miszerint a kér-
vény elismerése a belügyminiszterünkre bízatik.

T Á R C Z A.

Zrinyi Boldizsár.

— Történeti beszély. —

(Folytatás.)

III.

Ha történet — és nem beszélyiroi szerepet
vállaltunk volna, szomorú színekkel esetelhetnők
itt ezen kor eseményeit: míg így az általunk vá-
lasztott uton kell haladni.

De még is anélkül, hogy beszélyünk szük
korlátain túllépnénk — rövid vázolatban fölmu-
tathatjuk a multat, mely oly sok fajó, érzékeny
sebekkel van telve. Ezt annyival inkább tehetjük,
mivel így meg ösmervén a viszonyokat, eloszlat-
tatik a fátvól, mely talán a beszély menetét elbur-
koltta, homályossá tenné.

Eseményünk korában Leopold hírta a ma-
gyar koronát.

Oh! mily boldogtalan volt akkor a ma-
gyar!

Bántották az idegen elemekből képződött re-
actio képviselőit a régi nagyság, a dicsőség ba-
bérjai, melyek a magyar homlokát köríték: majd
aggódva gondoltak arra, miszerint, ha ezeknek
emléke, a már-már koresosodni kezdett nemzet-
nek keblében megújul, iszonyu gát gördülhet rég
táplált eszméjük kivitele elé, mely nem egyéb
volt: megdönteni mindent a mi nemzeti: Magyar-
országot Ausztriával egyesíteni.

Nem is késtek ördögi tervök kivételével
soká.

Czéljaikat leginkább elérhetőnek vélték ha
legelőbb is az alkotmányt tépik, rongálják össze úgy,
hogy az eredetinek nyomára se lehessen ösmerni.

Jól tudták ők azt, hogy abban öszpontosul a
nemzetnek életerejé, mely ha megdől, leomlik —
tehetetlenné lesz a magyar.

Az ellenzék, kifejté, mily veszélyes a választási
ügyek feletti intézkedést a törvény ellenére, a
kormányra bízni, mely abból pártkérdést csinál;
de sikertelen volt a küzdelem. — A bírói hata-
lom gyakorlásáról szóló törvényjavaslat felett a
szavazás eredménye: mellette 184, ellene 109. —
Vukovics interpellálja a miniszterelnököt: szándé-
kozik-e a ház elnapolása előtt a Fiume és a ma-
gyar part-vidék visszacsatolása iránt kiküldött
vegyes választmány munkálatának mibenlétéről
jelentést tenni. Mire Deák mint a küldöttség tag-
ja, és a miniszterelnök felelik, hogy e tárgyban
még megállapodás nem történt, de remény van
az egyességhöz.

Pesti röppentyék.

(Julius 8-án.)

„Esti lapok“ — és öszintesség!

Önkéntelenül felkaczag az ember az óriási
contrastra. Pedig ne tessék nevetni, kedves ol-
vasó: mert ha a kormánynak e félhivatalos lapja
minden lehet, csak öszinte nem, mai számában a
naivságig az volt! A bécsi lapoknak válaszol, me-
lyek azt mondják, hogy „rosszabb állapotban sin-
lünk, mint Metternich és Pálffy alatt.“ Erre az
„Esti lap“ így jaidul fel: „De hát uraim odatent
Bécsben, tessék megérteni, hogy mi eladott provin-
cia, elakudott nemzet vagyunk, mely örül, ha
élmi engedik; kormányunknak alig van hatásköre,
arra is az instructiókat Bécsből kapja.“ Hamar-
jában nem tudtuk: a „Magyar újság“ vagy a
„Trombita“ vagy „Zászló“-e, amiből e tételt ol-
vassuk, míg a czimlapról meg nem győződünk,
hogy ez biz az „Esti lapok“-ban van így, szóról-
szóra, egy betűt el nem véve s egy betűt nem té-
ve hozza. Azt is írja „hogy Andrassy minister
csak azért utazik Bécsbe, hogy onnan instructió-
kat kérjen és kapjon.“

Ez öszinte vallomást aligha megköszönik
Pálffy Albertnek titkos patronusai! Mi pedig fel-
sohajtunk: „jobb volna már valabára a saját lá-
bankon járni!“

Eddig a magyar ember a korteskedést
csak úgy titokba üzte, nyílt reclamot nem igen
csinált belőle, mert többé-kevésbé méltósága
alattinak vélte e mesterséget nyíltan üzni. Most
azonban már a „Barnumok“ korszakában élünk s
dobbal, trombitával kiabáljuk: „Aki vesz, annak
lesz!“ Ily nyílt reclam, — jó nagy felkiáltójellel
— volt Horváth ügyér ur. midőn a multkor így
sohajtott fel, sovár szemekkel pillantva a baloldal
egyik jelesére Váradira: „Igen t. képviselőtar-
sam, Várady Gábor, kit lelkeim mély fájdalommal
látok ott a negatiók padjain ülvi, — holott gaz-

Lobkovicz és társai — kikre a jobbérzésű
kebel csak borzadva emlékezik vissza. — Bécsben
szünetlenül szótték hálójukat: és hogy törekvé-
seiket siker koronazza, a legajlasabb eszközöket
használák fel — a nemzet átkaival mitsem tö-
rődve.

Midőn így az idegen befolyás, és armány a
házat végromlással fenyegeté, — fölkeltek néhány
honfi szívében a vágy, élethalál harcrot kezdeni
a hon elleneivel.

Minő boldog föld az, mely oly fiakat nevel,
kik tudnak hevülni nemzetiségükért, tudják
tisztelni a hon törvényeit; kiknek tevékenységi-
erejét a földi hiu gyönyörök élvezete sem képes
elszenderíteni, kik nem nagy szavakkal hirdetik
hazafiságukat, hanem tetteikkel igazolják azt. —
Oh! az ily haza, mely ily nemeseket hordoz ke-
belén bukását nem érheti meg soha! . . .

Ilyenek voltak Wesselényi, a Zrinyiek, Ná-
dasdi és Frangepán.

Ezen férfiak emlékei minden magyar szívé-
ben törőhetlenül vannak bevésvé, s bár az emlék
fájó, nagyon szomorú, még is oly kedves a honfi
szív előtt!

Titokban a lelkes honatyák a haza felszaba-
ditása eszméjével foglalkoztak: és gyakran mint-
egy láthatatlan kézzel hárták el a hazájukra mért
nehéz csapásokat.

Főtörökvésük volt a reactio hatalmát meg-
törni, továbbá Erdélyt összekapcsolni Magyaror-
szággal.

De ezután nemsokára meghalt Wesselényi
Ferencz.

E vesztesség megdöbbenté a magyar urakat,
mert a tevékeny nádor helyét nehezen hitték,
hogy valaki újra betölthesse.

De e szabadság nem sokáig nyugőző szívő-
ket; a haza üdve, jólétének gondolata eltávoztá
azt.

Bátorságuk csakhamar oly magas fokra
hágott — miszerint fegyveres erőt állítottak elő,
melylyel aztán a császári örízeteket az Önödi,

dag tehetségeinek itt a cselekvés (!) táborában
iennie helye — engem bűvészhöz hasonlított.“ —
Horváth ur kedveert bevalljuk, hogy itt a hason-
lat kissé sántított, mert az oklevelet Bosco és
Philadelphia, aligha kiadta volna még ennyi
ügyesség után az ügyér urnak. — de azt is mei-
jük állítani, hogy rossz Lavater vagy Gall vált be-
löle, ha csakugyan észleja volt Váradit ily bókka-
megnyerni, vagy kissé megszedíteni. Bizony úgy
látszik az öszintesség együgyű politikája kezd már
lábra kapni. No de jobb így. Legalább mindig
tudjuk, merrel fuj a szél!

Margitay Gábor mérnök ur oly úszköt ve-
tett a közlekedési ügyérség palotájára, hogy nem
egykönnyen lehet elórtani. Csak hogy Margitay ur
egyét elfeledett, mint hideg számítás embere, s
nem jutott észébe, hogy a nagyváradi-kolozsvári
vasutnál az érintett vonal, mely Werner terve-
szerint csak 800,000 frtba kerülendett, s a mos-
tani elfogadott terv szerint 42,000,000 fircoská-
ba, (?) — ez mind csak azért történt, mert nem min-
dig a száj jnak, hanem a szem nek gyönyörűsége
is kell áldozni, s habár az elfogadott terv
szerint csak 41 millió és 200 ezer frtnyi potom
összeg is a különbség, legalább regényes vidéken
s számos tuncelen fogunk átrobogni, s az angol
utazóknak is tudunk valami „no ch nie da ge-
we sen“-t felmutatni. — Mi pedig, ha Margitay
mérnök ur állítása alapos, felkiálthatunk, no ez
ugyan „schöne Wirthschaft!“

A közlekedési ügyérség úgy látszik nagy
kedvelője a „Portici némá“-nak. Igen félreérthet-
lenül bizonyítja ezt az, hogy Csernátóni minden
ékeszlóása és ismételve tett tudakozódásai sem
képesek a belga pörre nézve hangot csalni ki
az ügyérségtől. Fiat piscis! . . . Egyébiránt Cser-
nátóni még most sem mondott le ama hitéről,
hogy a nyulat előbb vagy utóbb, de mégis ki-
ugrasztja a bokorból! . . .

(Julius 10-én)

„A deakpárt kezd saját lábán járni, s át-
látta azt is, hogy az ember a más szájával nem
lakhatik jól!“ Ez körülbelöl öszzevont értelme a
kormány sugalmazta napnyugoti (esti) lapnak, mi-
dőn a deák-indítvány kudarczát szépitgeti; mond-
ván, hogy azért, mivel a kérdéses indítvány el-
ejtetett azáltal, hogy 32 deakpárti az ellenzék
malmára hajtá a vizet, e „cserebhagyás“ a bizal-
matlansági szavazat színét nem viselheti, mert
hisz épen a kormányt erősíté meg a csötörtöki

Szendrói s Kállói várakból — nagy hirtelenséggel
kiverték.

De nem czélunk hosszú sorozatban följegyez-
ni azonkor történeteit, melyben beszélyünk szere-
pel. Egyszerűen csak azt említjük meg meg, hogy
Leopold sereget küldött a hazába, a zendülők el-
nyomása végett.

Ez erőlyes föllépés nem téveszté el hatását.
A császári örízet előtt ellenállás nélkül nyíltak
meg a várak kapui: — mint láttuk Murány is
követé a példát, a mit Zrinyi és társai nem a leg-
jobb szemmel néztek, mert az erős fészekben biz-
tos menedéket vélték látni a császáriak ellenében.

Zrinyi Boldizsár még nem távozott el Mu-
rányból.

Sebhedt szívet a szerelem karjain akará
orvosolni; oh! mert kimondhatatlan győtré őt e
félénk gyávaság, melyet Leopold hada idézett elő
frigyársaikeblében, miután látta hogy az érni kez-
dett eszme, mint alszik ki az egyesek lelkéből, kik
előbb főnnen hirdeté a véghaláltusát.

Óriási bánat nehezült keblére a gondolatnál,
hogy a magyarra, jobb jövő már nem is remélhető,
mert az erőszak gyakorlatát megakadályozni töb-
bé nem lehet. A titkos armányok, fondorlatok im-
már szabadon szöhetik undok hálóikat, mit vár-
hatni mást tehát a nemzetre, mint örökös gyász-
nyomort?!

Mig Zrinyi a szomorú jövő képeivel foglal-
kozott, addig Hoher Pálnak — ki egyike volt a
ravasz, és alattomos államférfiaknak és ki jelenleg
szintén Murányban időzött, tudomást szerzendő
az ottani viszonyokról, hogy azokat majd pontos-
san és hiven Bécsbe fölterjeszthesse, — tehát ezen
érdemes urnak egészen más gondolatok forogtak
elméjében.

Gondolatait következő körülmény támasz-
totta.

Egyszer a várkertben elmerülve járkált alá

Debrecen 1869

67-73. számig

a hiesi

11-12. részt a hiesi
böl fejezetek

szavazat! És hogy a deákpart ama része, mely az ellenzékkel szavazott, csak a kormány hatalmát akarta megerősíteni. Ez aztán a furesa okoskodás, csakhogy annyira a „höhere” szerinti az, hogy a bonczolgatásban még Pálffy urnak is „betörörik a bicskaja!”

Ugyancsak Pálffy urnak napnyugoti lapja az, mely elméskedni akarva, megemlíti, hogy egy nagy napi lapnak volt — szerkesztője, — kit mint költőt és tudóst eddig is érdemileg méltatott, — a baloldaliaknak a zugligeti „Fácán”-nál tartott banquetje alkalmával ritka sokoldalúságának adta tanujelét, midőn mint énekes és tánczos mutatta be magát. Persze ez nagy szálka a Pálffy ur szemében! Nem is ok nélküli! Mert közte és a zugligeti tánczos közt az a lényeges különbség van, hogy míg ez, a zenét kedve szerint huzatja láb alá, P. ur aképp tánczol, amint fűtyölnek elébe — és

— Kedvetlen a táncza,
Zireg-zörög a láncza!

Azt a „comico-curiosumot” is a napnyugoti lap írja, hogy „a szegedi szabadelvű (?) kör, Horváth minster urnak bizalmi felirat küldése által kíván elégtételt adni. Tessék elhinni, betűről-betűre ez van írva: „Szabadelvű kör! Tiszser is megnéztük, vajon nem szemünk káprázott — de nem! észrevettük „báránypör alatt a farkasnak az ő körmeit!” No de: „Quid hoc ad tantam sitim!” Csak Szögédében lehetnek ki ilyen fura dolgokat!... Hanem aztán ugy ne járjanak, mint bizonyos képviselőjelölttel jártak a roszul informált czigányzenészek, kik a helyett, hogy a megválasztott képviselő lakásánál huzták volna rá a „kutyakopogós”-t, a bukott egyén udvarában ránták rá, ki a dolgot gúnynak vélvén, dupla-puskával rohant ki s az volt a morék közül a szerencsésebb, ki lelelebb érte az utca-ajtót!... Beszélék, hogy a körmönfont iratot a „vármegye pennája” Szél Farkas írta volna! Válgék egészségére!...

Irodalom.

Megjelent: Révész Imre derék tudósunktól: „Adalékok a magyar protestans iskolák autonómiajának történetéhez” című műve, s a 89. lapra terjedő füzet kapható könyvkereskedéseinkben; ára 80 kr. — Nagy szükségét pótol e könyv a mai körülmények közt, midőn az általános szabadalviség czége alatt, a kellő biztosítékok megadása nélkül, s az illető felekezetek megkezdése mellőzésével, könnyedén szándékoltatik leromboltatni a protestans egyháznak az iskolák s a

s fel, midőn a lombos fák árnyai alatt, a zöld pázsiton alvó hölgyet látott nyugodni.

A hölgyben Wesselényi Mária-ra ösmert.

Kiváncsian állott meg csudálni a gyönyörű teremést.

Ne ítéljük ezért el őt, mert hiszen ki állhatna ellen egy bájós leányka varázsainak: ki ne szemlélné elragadtatva, midőn álmodik, midőn boldog álmai vonásaira rajzolódnak le, melyek arczát szebbé, szájszorta kedvesebbé teszik?

Hoher elgondolá, hogy ez angyali hölgy bizonyosan a szerelem üdvéről álmodik, — mert hiszen egy ifju leányka miről is álmódhatnék másról?!

Mig így gyönyörteljesen nézdelé az alvó tündérkét — szívet és agyát tarkábnál tarkább eszmék gázolták keresztül; s néhány pillanat múlva azon vette észre magát, hogy ő is álmodik a szerelem üdvéről és pedig — ébren.

— Minő bohó vagyok én! beszélt magához, miután ugy a hogy leküzdé gondolatait; a hideg államférfi szívében, nem gyökerezhet meg ilyen gyermekes érzemény! tevé hozzá sajtáságos büszke hangnyomattal.

S azzal nem is tekintve többé az álmódó leányra sebes léptekkel távozott haza, mintha menekülni akart volna Amor nyilai elől.

Csatlakozott, mert nem tudá feledni többé az alvó Mária-t.

Erezte, hogy olvadni kezd szívének kérege; érezte, hogy e leány elbűvölte őt, hogy egy láthatatlan varázs kimondhatatlan erővel vonja lelkét hozzá; érezte, hogy szeretlen kezd. . .

— Nyilatkozni fogok előtte, — beszélt határozottan; győzelmem bizonyos fog lenni! . . .

S midőn készen volt határozatával elővévé tükörét, végig nézte magát abban tetőtől talpig, aztán tetszelgő mosollyal indult hódítását megkezdeni.

— Igen Mária én szeretem önt! szeretem

tanmód feletti, törvényes rendelkezési joga. E könyvben positív adatokkal s historiai igazságokkal bizonyítja szerző, hogy a protestans egyház életének egyik gyökere az iskolák feletti rendelkezési jog; de szerző nem marad merev tagadásban és passivitásban, hanem elmondja az alapföltételeket is, melyek ha biztosítottak az egyház részére, az állam rendelkezési joga, előhaldást tehet a felekezet nélküli iskolák létrehozására kitűzött irányzatában. A könyv oly becses történeti adatokat, és fontos érveket foglal magában, hogy a t. cz. közönségnek kedves dolgot vélnünk tenni, midőn azt becses figyelmébe ajánljuk. Egyébiránt, holnapi számunkban mutatványt adunk belőle.

** Vajda János „Vázlatok 1848 és 1849-ből” című munkát fejezett be, melyben a forradalmat, előzményeit és a bekövetkezett eseményeket rajzolja éspedig igen érdekesen. Kossuthnak képviselővé választásával kezdődik; Petöfy is szerepel benne; — mint írják szerző új adatokat nyújt róla.

** A Sáros-pataki füzetek a XIII-ik évfolyam 5-ik számával megszüntek. Új szerkesztője Bihari Sándor csak ez évben vette át, de azon kijelentéssel, miszerint „sajnálják, hogy egy személyben írók és Moccenások nem lehetnek” megszüntette. E tudományos és protestans folyóirat, — melyet Erdélyi János, elhunyt derék írónk alapított, — pályája közben véget ért; holott pedig azon jeles és nagybecsű cikkek után, melyeket időszakonként hozott tartósabb életre lett volna érdemes. Szívvel ohajtjuk feltámadását!

Politikai szemle.

(U-k.) A politikai szelvitória most Nyugat felé áll. Páris felé fordul a diplomati világ figyelmé. Ministeri válságot jósolgatnak, mivel a dolog ugy áll, hogy a személyi kormányrendszerrel a parlamenti kormányrendszerre tér át Franciaország. Párisi lapok már az új ministerek neveit is rebesgetik s ezek szerint Segrís igazságügyi, Louvet pénzügyi, Buffet közmunkügyi, Talhouét külügyérré, Persigni a császári ház minsterévé nevezetnek; még Forcade, Niel, Rigault, és Duruy megtartanák tárcaikat. Az „Opinion” is megerősíti, hogy a ministerium kebelében vizsgálódás tört volna ki. Távirati tudósítások szerint a császár ingadozik, mitévő legyen. Majd a középpárt embereit, majd Rouher államügyért hivatja magához. Rouhernek az udvarnál tömördek ellensége van s maga Napoleon hg minden követ megmozgat hogy a gyűlölt minsterelnököt megbuktassa, mely esetben Oliviernek nem csekély esélye lenne az államügyérségre. A körülmények olyan színt mutatnak, mintha Fran-

a szív legtisztább érzetével; oh! ne vesse meg, ne üzze el lábai elől a szerencsétlen epedőt!

Igy beszélt Hoher Pál, Wesselényi Mária-hoz a várkert egyik elvontabb helyén. sóvárgó arczczal várván a boldogító hangokat.

Mária meglepetve nézett az előtte térdeplő emberre; s nem tudá, nevensen, vagy inkább bosszankodjék, e nem várt nyilatkozaton?

— Oh! kisasszony ön még mindig azzal a hideg, nyugalmas tekintettel néz reám?! folytatá ostromlását az érdemes ur. — hát nem indítják meg szívét esdekléseim?! Mária ön tulságba megy a zsarnoksággal, melylyel szívében ural- kodik!

A lányka arczán oly méltóságjeljes kifelyezés omlott el, hogy Hoher önkénytelenül elfordítá róla szeméit. mintha az a báj, fonség, mely ott öszpontosult, megvakítanak.

— Mária ön kétségbe ejt! monda szomorú hangon.

— Uram! szölt szünet után Mária; békével türtem különös viseletét, melyre nem tudom mi jogosíthatá fel; hallgattam önnek nevenséges szavait, a vallomást és esdekléseket; — most már azokra felelni fogok. Nagyon kérem önt, jövőben mentsen fel ilyen jelenet alól, mert bizton állíthatom, hogy minden törekvése siker nélkül marad!

— E kegyetlenséget nem vártam volna kegyedtől kisasszony. Oh! vagy talán szíve már nem szabad? másért dobog az, másért érez szerelmet? Oh! ha ez így volna Mária?! össezzuznám az embert ki önben elrobolta üdvöm, boldogságomat!

Hoher az indultól remegő hangon mondá e szavakat; és az a haragos szenvedélyes tűz, mely szemében lángolt, az a gunyosoly, mely ajkain elvonult, szóval egész arczának ördögi kifelyezése igazolni látszottak a mondott szavakat.

Mária elsápadt az ember heves beszéde és sajtászerü tekintetétől, egészen megfélemlt; de erőt vett magán s látszólagos nyugalommal válaszolt:

— Ugy látszik uram, hogy indulata rohamán

cziaország egy új alkotmányosságnak előestéjén állana. Ki tudja, azonban hogy a tervben levő műveletek kiengesztelik-e az elégületleneket s vajon olyak lesznek-e azok, hogy a napoleonidák trónjának alapját méginkább megszilárdíthatják; mert a Francia nép is valódi alkotmányosság után szomjazik, mert ismeri már a fából csinált vaskarikát.

A „Provincial Correspondent” megerősíti ama hirt, hogy Bismarck gr. csak késő őszszel tér vissza s csak a legközelebbi országgyűlés megnyitása után.

Szerbiában is tevékenység uralg. Az alkotmánytervezés már a skupstima bírálása alá került, mely azt pontonként taglalgatja s vitatgatja s naponkint reggel és délután egyre tartja gyűléseit.

Különfélék.

— Kogolnitseano moldva-oláhországi minister igen barátságosan fogadtatott Berlinben, és az 1. oszt. vörös sasrenddel díszítettett fel. A Berlin és Bukareszt közti nagy barátságot jelző események figyelmet érdemelnek.

— Párisban ministerválság van, Rouher fog megbizatni ministerium alkotással; a ministeriumba 4. tierparti lépne be.

— Az angol kormány előterjesztéseket tett az izraelitáknak a Dunafejedelemségekben üldöztetések ellen.

— A jul. 9-ki kamarai ülésben Pelletan rendre utasítást kapott, mivel december 2-ikát, a Status-Csiny napját bűnnek nyilvánította.

— A budai, Leopold mezei tébolydában van egy egyén, hajdan honvédtiszt, ki honvédtábornoknak, hiszi magát. Egy beteg ugy adja ki magát, mint III. Napolen, ki előtt aztán a honvédtábornok tiszteltet, s őt folyvást felségnek nevezte. Igy beszéli a „Századunk.”

— Halálfo hat millió forinttal!

Valami tréfás ember Innsbruckban és környékén azon hirt terjesztette el, hogy az Österreichischer Hof szállodában, már meglehetős ideje, hogy egy angol hölgy lakik, ki oly csunya, hogy feje csaknem halálfejhez hasonlít; a mellett azonban 6 millio forinttal bir, s az bogara van, hogy csupán valami tirolihoz akar férjhez menni. Alig lehet el hinni, de még is ugy van, hogy a közelvidéki házasulandó férfiak e hirt készpénz gyanánt vették, s többen tudakozódtak, hogy valjon nincs e még azon hely betöltve? Az ötven hatvan kértőlöz legnagyobb contingent adott Hall. A vendég-löböl egy távol eső házhoz utasították őket, hogy a gazdag nő megbizottja ott lakik, s akadt olyan kapzsi férfi, ki másodsor is ráhagyta magát szedetni.

nem tud uralkodni. Kegyetlenséggel vádol?! e vád alaptalan; mert viszonzozhatok-e én oly érzelmet, melyről meg vagyok győződve, hogy engem nem volna képes boldogítani? Hogy önnek fáj közbönyöm? — arról nem tehetek. Hogy szeretek-e valakit? azt hiszem erről sem tartozom számadás-sal. És most, talán megértett ön — igen lekötelezne tehát, ha megfosztana becses társaságától.

— Ez visszautasítás! szíszegé sáppadtan a megbukott szerelmes; no jól van kisasszony, de tudja meg, ha enyém nem, keze senkié sem fog lenni. mert ha föltalálom azt ki szerelmét bírja . . . ?!

— Mit tenne vele uram? kérdé előlépve Zrinyi, ki távolból már rég tanuja volt e jelenetnek.

Az ifju megjelenése nagy meglepetést szerzett a jelen voltak közt, mig Mária-ra kellemes vala addig Hoherben ellenkező érzületet támasztott, miután ő ez embert különben sem szívelé.

— Nos uram? azon férfit ki e leányka szerelmét bírja nem sokáig kellend keresnie, — mert itt áll ön előtt! szölt ujra Zrinyi szilárd érczteljes hangján.

Hoher annyira megrettent ezen felfedezés-től, hogy egy hangot sem volt képes válaszolni.

— Tehát mondja meg kérem; folytatá tovább az ifju; mi szándéka van velem, miután tudja hogy a kedves csakugyan én vagyok?

Hoher arczán az félelem helyét guny, gyűlölet, harag váltották fel. Valamit mormogott ért- hetetlenül; majd hirtelen meghajtá magát s indulni akart.

— Remélem kielégíti ön kíváncsiságomat? kérdé az ifju karjánál fogva visszatartóztatva a távozót.

— Bizonyára megfogja tudni! volt a rövid válasz: azzal Zrinyi és Mária magukra maradtak. (Folyt. köv.)

Belföld.

Tasnád, júl. 8-án.

(y. o.) Aratási kilátásunk itt a Tasnád vidéki Érménén általában kedvező, bent pedig a tulajdonképi Szilágyságban valóságos gazdag áldás terül el völgyön s hegyen, különösen a szénatermés oly rendkívül bő, mint ezt csak ritka években tapasztalhatni.

F. hó 7-én d. e. 11 órakor a tasnád-szarvadi egyház algonokát, midőn tengeri-földéről a közlegő zivatar elől 2 éves kis fiával menekült volna, a villám megütötte, az apa rögtön meghalt, a karján levő kis fiu pedig, leszámítva némi kis bőrsérülést, életben maradt, mint szintén neje is, ki alig pár lépés távolságban követte férjét.

Külföld.

= A delegációk tegnap tartották alakuló gyűléseiket. Az osztrák delegáció délben, a magyar d. u. Legelsőben is a közös budget és a vörös könyv fognak eleibök tétetni. A vöröskönyv 47 okmányt tartalmaz.

= Berlinben általános attól tartanak, hogy a miniszterium Bismarck távollétét arra használja fel, hogy az államnak még reactionarussabb irányt ad.

= A „Patrie” szerint Rómában még egy kormány sem jelentette, hogy a zsinaton képviselve leendő vagy nem. A pápa azonban oly biztosan számít arra, hogy a követek az okumenikus zsinaton nem fognak megjelenni, hogy a mint azt már mi is említettük, még csak ülésekről sem gondoskodott a tanácssteremben számukra.

= Egy liberalis katolicus párisi lap olvasóival igen nagy fájdalommal tudatja, hogy Rómából a francia kormány Rómára való terveire nézve a legszomorítóbb híreket kapta. Ugyanis az egyházi állam képezi a Páris és Flórencz közt létrejött egyezmény árát. Ez egyezmény bizonyos eshetőségek tekintetében kötött, melyeknek színhelye Németország lenne. Az illető lap a „Le Français” kinyilatkoztatja, hogy ezt oly magas és biztos forrásból bírja, hogy annak hitelességén kételkedni nem szabad.

= Ha az orosz nemzeti pártlapok czélzásait hivatalos ujmutatásként lehet tekinteni, akkor a lengyelek által a lublioi egyesülés emlékére megtartatni szándékoltt ünnepély nem fog elmúlni a nélkül, hogy az orosz kormánynak a lengyel nemzetiség ellen új elnyomási rendszabályokra alkalmazmat ne nyújtson. Így a Golos a népfelvilágosodási miniszterének Tolstoj grófnak bizalmas közönye, a következőleg ír: „Kormányunk megbocsáthatlan hibát fog elkövetni, ha a lengyel nemzetnek jelenlegi helyzetét fel nem használja, hogy a lublioi egyesülés háromszázados évnapján a lengyeliség utolsó maradványának, s magának a lengyel névnek véget vessen. A bódultságban fekvő patkány még feléledhet, s még mindig fog harapni.”

A „Debreczen” magántávirata:

(Feladatott Pesten, júl. 12. d. u. 2 órakor, érkezett 3 óra 50 perczkor).

A delegatio megalakult, tisztviselői lettek a már eleve kijelölt jobboldali notabilitások. Az ülések szerdán végződnek. — Azután pihenhet a jobboldal, a nyert babérokon.

Közgazdaszat.

Debreczen, júl. 12. Heti sertésvásárra sovány sertést jelentékeny számmal hajtottak, mondhatni a múlt hetinél többet, a multheti árak erősen fentartják magukat, kelendőség közepeszerű volt; hizott sertés is volt elég, bukkott árakon kelt 25—25 krig, leginkább 23 kron történt a nagyobb vásárlás; — az elővásárra életet még igen keveset hoztak, mint szinte egyelőre élelmi ezikkeket is, miután földmivelőink jelenleg a takarással vannak elfoglalva, kelendőség közepeszerű; — az árak közbülső buza 7—8 ft közt váltott, kétszeres 6—6 ft 60 kr; rozs 5 ft 60—80 kr; árpa 4 ft 10 kr; zab 4 ft; tengeri kevés s keresett 5 ft árak mellett; kenyeret szinte keveset hoztak, a legtöbb Karezagról hozott, kapós s drága; — egypár tetőleni szekeren új élet is volt látható; kétszeres és rozs teljes és szép szemű volt, az eladó állítása szerint Tetőlenen az élet keresztinkint leginkább 5 és fél vékát ereszt. — Időjárás: tegnap viharos, az Ondódon jég esett; ma igen hűvös idő.

Aratási kilátások külföldön. Dél-

németországból az őszi termést átlag kitünőnek mondják. Északnémetországból a tudósítások kevesebé kedvezők: szárazság, fagy, jégkár s az ezt követett folytonos esőzés a vermes reményeket igen lelohaszták, itt tehát legfeljebb is csak jó közép aratást vonhatni számításba.

Alsó-Ausztriában a rozsból csak kivételesen van kár, a buzatermés pedig minden csapástól ment maradt. Felső-Ausztriában a rozs szára igen nagy, kalásza is igen szép; az árpa és takarmány-növény a mult havi szárazság miatt el van maradva, egészben véve a termés itt egy jó terméssü évnek kétharmadát fogja adni. Stíriában és Tirolban az élet igen ritka és a megkezdett aratás mutatja, hogy a termés keveset fog fizetni. Csehországban az aratás jobb mint a mult évben volt; a buza és rozs de kivált a téli rozs igen szép. Morvaország aratását mennyiség és minőségre nézve jónak lehetne mondani, csak hogy az érés igen lassan haladt. A legjobb tudósítások Galicziából érkeznek, de eddig csak is általánosságban.

Mohácváiban fényes aratást várnak, Oláhország korábbi tudósításai is kecsesgetők. Kisaláhország bőtermést nyer. Mi Oroszországot illeti: Kelet-, Közép és Délországban termény tudósításai csupa dicserettel vannak tele az idei aratás felől. Angolországban nagyon megromlott a termés a buza virágzaskor, a rendes termésnek alig felét várhatni.

Szerkesztői izenet.

— A lapok t. cz. szerkesztőinek. — A mely szerkesztőségektől júl. 15-ig nem nyerrünk cserepéldányokat: azok irányában mi is beállítjuk lapunk küldését.

Lotteria.

Buda, júl. 10: 22, 7, 74, 21, 49.

Lincez, júl. 10: 8, 50, 24, 70, 24.

Bécsi tőzsde júl. 12. cs. arany 5.92, ezüst 122.35.

H I R D E T É S E K.

A gyógyhatásért jótállás vállaltatik.

Hoff János udvari szállító központi raktárának Bécsben Kärtnering 11. sz.

Mattersdorf, 1869 máj. 25. — Kérem önt maláta-kivonat-egészségi seréből, melynek kitünő tulajdonságairól magam meggyőződtem, ismét egy szállítványt küldeni.
Widder János, káplán.

Brüssel, 1869 máj. 7. — Önnek maláta-kivonat-egészségi sere igen kitünő, tovább fogom használni azt, miután üdülésemben igen erősített. A legközelebbi brüsseli járvány alkalmával, több mint 60 egyéneknek rendeltem e gyógyszer t s örvendek, hogy az mindennütt kitünő sikerrel hatott.
Dr. Collignon, m. p.

Baligród, 1869 máj. 2. — Már igen sokat hallottam önnek, az ember egészségére oly kitünő hatást gyakorló maláta-kivonat-egészségi seréről, s elhatároztam, hogy azt betegimmél rendelni fogom.
Dr. Schubert.

Promontorvára, 1869 máj. 25. — Kérem önt nekem 28 üveg sert küldeni, 2 font maláta-kivonat csokoládét és 1 font maláta-kivonat csokoládé port, minél előbb küldeni.
Gaffenfried Gabriela, bárónő.

A csupán egyedül valódi Hoff-féle maláta-kivonat egészségi ser, valamint a maláta-egészségi csokoládé és kivonat-cukrocskák, kaphatók egyedül Bécsben, Kärtnering 11. sz. a. Az étquetteken Hoff János keze írása áll.

Debreczenben raktár létezik Weber János fűszerkereskedésében, valamint Rotschnek V. Emil gyógyszerárában.

Á R A K: A maláta-kivonat egészségi ser 6 üveg 5 ft 70 kr, 15 üveg 7 ft, 28 üveg 14 ft, 58 üveg 27 ft 50 kr, 120 üveg 55 ft. — A maláta csokoládé 1. sz. 1 # 2 ft 40 kr, 2. sz. 1 # 1 ft 60 kr, 3 # 1 ft 2 # ingyen; 10 # 1 ft 1 # 1/4 #. — A maláta csokoládé ser, mely a gyermekeknek az anyatejet helyettesíti, 80 és 40 kr. A csukorkák # 1-ja 60 és 50 kr. Bécsből le. 25.—17

Szerkeszti s kiadja: Oláh Károly.

Árverési hirdetés.

A hosszú-pályi uttfelel északról a homokhordásra kihagyott terület, délről és keletről a közlegelő nyugatról több egyes birtokos földje mellett fekvő s a nemes város tulajdonához tartozó

45 hold és 600 □ öl majorsági földnek

1525 ft tőke s fent levő kamatai és költségek erejéig leendő eladása a tek. tanácsnak m. 1869. é. 7954. sz. végzése szerint elrendeltetvén: ezen a f. júl. 15-dik napja, azaz a jövő esütörtökön d. e. 9 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverésre azonnali készpénzfizetés mellett a venni szándékozók illően meghívotnak. — Debreczen, júl. 8. 1869.

17. 2 5

Laky Lajos, kiküldött tanácsnok.
Kovács Dániel, tiszti főügyész.

Szabó Ferencz

gép-gyára

Pest, ötpacsirta-utca 3. szám,

átvesz és készít mindenemű öfömal-mokat gőz, víz, szél és lő-erőre, egy-egy részre, mint egész felszereléseket felállítva és megindítva, továbbá felszereléseket szerelők, szesz, keményítő, olaj, csontszén, fűrés s ezakon-gyárakra, továbbá mindennemű sajtókat és szavatjukat, mindennemű gőz-gépeket 1/2 lönyű gőzertől kezdve minden nagyságban; vas és fa esztergályozó padokat, furó, gyálahó, csap és hasító gépeket, minden nagyságú esztergályozó és csavar-meneteket, ezek ki-javítását és terve készítését, jótállás mellett.

Az általam készített gőz-gépeket 5 évi jótállást válllok tisztelettel.

Szabó Ferencz.

Hirdetmény.

A debreczeni ref. főiskolában a **gazdai állomás**

megüresedvén, ezennel esőd hirdettetik. Az évi fizetés 300 o. é. ft és egy hivatalszoba a főiskola épületben. A jelentkezők folyamodványukat, ahöz eddigi foglalkozásukról szóló hiteles bizonylatokat csatolva, f. évi szept. 20-ik napjáig adják be főisk. helybeli gondnok és gazd. választmányi elnök Kovács Lajos polgármester urnak. 14. 3—4

Debreczen, júl. 3. 1869.

Tüdös János.

főisk. gazd. vál. jegyző.

Debreczen. 1869. Nyomatott a város könyvnyomdájában.